

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 54 Lei
Pe jumătate 27 Lei
America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei
a doua și a treia oră 2 Lei

Răspuns din America.

Tinerii noștri nu știu vorbi românește? —

În fruntea numărului 5 din anul acesta al gazetei noastre am scris un articol: „Cei instrăinați“, în care, cu o anumită durere, am publicat o frântură dintr-o scrisoare scrisă de unii domni din Blaj dela chiar fratele său din America. Articolul nostru a avut răsunet, pentru că iată ce ne răspunde, în fruntea numărului 20. din 11 Martie 1923, o antașă gazetă românească din America „Foaia poporului“, care apare în Cleveland-Ohio:

Frumoasa foaie poporală „Unirea Poporului“ din Blaj scrie un articol în loc de frunte, în care se amintește și despre cei instrăinați în America, după cum urmează:

— *Se publică articolul nostru din cuvânt în cuvânt.* —

„Așa e într-o câtva, în unele privințe, dar altele e altcum, *continuă „Foaia poporului“ din America.*

Dar celce a scris scrisoarea ce s'a publicat, se vede, că n'a prea stat printre Români și a scris cam trei sferturi din scrisoare dela bănsul și numai restul din ceace a auzit ori văzut. Și nu e adevărat, că tinerii noștri nu știu vorbi românește, căci știu cu toții foarte bine, și vorbesc în tot locul, afară doar când sunt în vre-o societate englezească, unde nu vorbesc cu cine vorbi românește, dar încolo e tot o românească, și încă cu dialectele lor din țară. Și tinerii de aceia, cam unul la o mie de tineri, cari se căsătoresc mai mult din interese materiale cu fete nu de englez, ci de ungur, ungur, sârb, sas, ovreu, ori altfel, în țară mai ca în țară. La nici unul din aceștia nu e o rușine de neamul lor, căci nu-i îndeamnă nimic la aceasta, și copiii acestora știu chiar două limbi, adevărat și a tatii și a mamei și apoi limba țării, cu ajutorul căreia își câștigă pâinea de toate zilele.

Românilor din America nu le-a secat țara de patrie, ci din zi în zi acest dor crește, iar Români din America cetesc foi și se îndeamează de tot ce se petrece în țară. Nu e o țară în care foile noastre să nu ajungă rând pe rând, câte 5—6 din tot atâtea părți ale Americii și ale Țării Românești. Iată de pildă în Cleveland, dintre Români ce se aflau acum 5 ani, vre-o 2,000 la număr, azi abia sunt vre-o 20, ceilalți toți au plecat în țară, dar cam așa, „că tot 1 mergea și 2—3 veniau. Dintre Români de acum zece ani, vre-o 3,000, azi mai sunt rămași vre-o 50. Din Români de acum 5 ani, vre-o 10,000, azi abia mai sunt vre-o 2,000, cei 8,000 se află azi în țară, dar atunci încoace au venit alții, noi, făcând numărul lor de vre-o 5,000—6,000. America nu ne ghete; pe nimeni nici nu desnaționalizează, dar nici poporul nu se desnaționalizează. Avem în toate coloniile anumite străzi locuite a-

proape numai de Români. Viața în aceste străzi e întocmită ca în țară. Din cei 250 mii Români aflați în America, peste 50 ani, vom avea acurat 2 milioane Români și multe așezăminte mărețe făcute de ei. Vor fi de sigur o mică parte cari se vor pierde, dar în schimb câștigăm în partea pierdută și alăturată la noi, din alte neamuri.

Generația tineră nu vorbește ca sașii din Ardeal, decât un mic interval de 5 ani, apoi vorbește cât se poate de curat. Copilul născut în America și cel venit din țară până pe la 6—7 ani învață să vorbească curat românește, dela părinții și vecinii lui, iar dela 6—15 ani începe a împesștrii limba cu cuvinte englezești, nu pentru că n'ar ști românește, ci pentru că-i vine așa pe negândite în gură; dar de aici înainte copiii ies de prin școli în cari în realitate se face un fel de propagandă de desnaționalizare, dar aceasta se uită din nou și copiii devin feciori și încep a vorbi din nou frumos românește. În familie sunt cărțile și foile românești, și vrând nevrând le învață cetitul și înțelesul. Ba avem și școli parohiale de Sâmbăta în cari copiii învață românește scrisul și cetitul, și rugăciunile. Laudă câtorva preoți harnici.

Apoi Români din America au societăți de ajutor în număr de tot frumos și partea mai mare a acestor sunt afiliate în trei mari organizații, cu scopul de a da ajutoare mai mari în cazuri de nenorociri mai mari. Apoi avem un număr frumos de biserici, din cari la unii din preoți li-se vin câte două iar la alții câte trei pentru administrare, de cari episcopii noștri de acasă nu prea multă grijă poartă. Atât catolicii români cât și ortodoxii români, au cerut în mai multe rânduri păstori mai înalți, vicari ori episcopi, dar nici măcar în batjocură nu li-s'a trimis. E o adevărată uitare ori scârbă de noi cei din America, ori suntem invidiați și urâți pentru frumoasele noastre nizuinți...

Da, de ciuda fruntașilor noștri de acasă, ne-am putea desnaționaliza, nu în 50 de ani, ci chiar în 50 de zile...

Mulți dintre oamenii noștri cu bani au plecat în țară, dar fruntașii noștri de partide și oamenii lor de prin orașele, au preferat a da drepturi de crăjmărit ori altceva, la străini decât lor. Celor din America li-s'a cerut bacșișuri de zeci de mii, pe când evreilor numai puțin miros de usturoiu, și dreptul era gata.

Apoi certele urâte de partide ne tulbură simțimentele, de câte ori numai le cetim. Noi cetim rapoarte și foi și în alte limbi și de prin alte țări, dar atâta tîmbălău și batjocuri de partide ca în România nu aflăm nicăiri, și ce e mai urât și mai disgustător e, când cetim despre amestecul armatei la alegeri și despre silirea poporului cu baioneta pe pușcă, că anume cui are să-și dea votul. Acestea ne

desgustează și desnaționalizează mai mult, decât sutele de milioane de Englezi cu dragostea lor nefățărîtă față de tot ce e om, cu prietenia lor atât de convenabilă, cu ajutorul lor de orice fel și din ori ce parte.

Scritorul din America al șirelor amintite mai zice, că în America românii nu au școli, deși sunt liberi să se instrueze cum le place... — Nu. Nici unui popor din America nu-i este iertat a avea altă limbă de propunere în școală decât cea englezească. Noi Români din America avem câteva școli românești, dar cu învățători englezești, și limba românească se propune numai ca studiu neregulat, și copiii nu pot fi siliți la învățarea ei.

Acesta e adevărul despre Români din America, despre tineri și despre copii.

Publicăm cu drag răspunsul suratei noastre și ne bucurăm din inimă, că nu stau lucrurile așa de trist, cum le-am văzut noi de aici prin ochelarii scrisorii publicate în gazeta noastră.

Ce privește apoi certele de partid dela noi din țară și țigăniile gazetelor de partid, fiți siguri, dragi români de peste mări, că și pe noi ne amărăsc și ne desgustă peste măsură; de aceea, precum vedeți, nici nu ne amestecăm nici când în luptele de partid. Am face totul, am jertfi tot ce avem, dacă am vedea în politica noastră porniri mai bune, dară se vede, că mai avem încă mult de luptat până atunci. De una însă suntem siguri: vor veni cu siguranță și zile mai senine în politica românească, puteți fi liniștiți și De-Voastră. Suntem încă în zilele dintâi după naștere, când mamele de regulă n'au trecut încă peste dureri și zac în pat. Dar nu mai suntem departe de însănătoșare.

De-ale politcei.

Luptele din parlament.

În zilele din urmă ale săptămânii trecute lupta dintre partidele din opoziție și dintre guvern nu numai că n'au slăbit, dar s'au întetit încă. Cineva dintre deputații din opoziție, văzând că nu mai pot răsbi cu cei dela putere, a aruncat în parlament o sticlă cu un fel de gaz puturos, care așa a împuțit de tare sala cea mare a parlamentului, încât ședința a trebuit suspendată și două ceasuri de-a rândul au trebuit să tot aerizeze sala. Mănioși deputații liberali au mai eschis dela ședințe pe 6 deputați opoziționali, iară pe Păr. Dregici, sub scaunul căruia au aflat spărturile sticlei producătoare de putoare, l-au eschis pe 30 zile, fără de a-i da însă dreptul de a se apăra. Unul dintre liberali a propus apoi, ca pe toți deputații opoziționali să-i dea în judecata comisiei ce face rânduială între deputați.

Propunerea aceasta a fost însă prea târzie, pentru că deputații opoziționali au dat mai înainte încă un comunicat, prin care aduc la cunoștința țării, că nu vor mai lua parte la ședințele Camerei, câtă vreme se va discuta planul de lege asupra constituției, fiindcă par-

lamentul a votat deja această lege peste tot, adecă în mare, măcară nu are dreptul la această. Vor lua însă parte la ședințele de Joia, când se fac interpelări, adecă întrebări puse ministrilor.

Ce va face opoziția?

Văzând, că n parlament zădarnic mai luptă, deputații opoziționali au hotărât să lupte afară de parlament în adunări publice, ținute în diferite orașe. Cea dintâi adunare au ținut-o Duminecă la București, a doua la Buftea, a treia la Brașov, a patra la Călărași. În 1 Aprilie se va ținea una la Galați și alta la Ploești.

La încheierea foii aflăm, că la adunarea din Buftea jandarmii au deținut pe mai mulți conducători opoziționali, între cari și Pe Păr. Manu dela Gherla, iară adunarea dela Brașov a fost oprită de poliție.

Planul de lege al Constituției a fost votat.

Senatul a primit planul mai de mult, votându-l, parlamentul tot așa. Acuma în amândouă casele se debate paragraf de paragraf. Guvernul, văzând lupta inversunată a opoziției și chiar părerile contrari ale unor deputați liberali, a hotărât, să lase să se facă câteva mici schimbări în planul făcut. Dar acestea sunt foarte neînsemnate. Constituția a fost votată și pe paragrafi în ședința de Luni, 26 Martie, atât la Cameră cât și la Senat.

Ce spune noua constituție despre biserici.

Iată din cuvânt în cuvânt articolul 22. al noiei constituții:

„Libertatea conștiinței este absolută.

„Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune, întrucât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice, bunelor moravuri și legilor de organizare ale statului.

„Biserica creștină ortodoxă este biserică dominantă a statului. Biserica unită are întâietate față de celelalte confesiuni“.

Adecă în România toate religiile sunt libere, biserica ortodoxă, fiind cei mai mulți români de legea aceasta, este dominantă, adecă cea dintâi, iar biserica unită a doua și cea dintâi între celelalte (romano-catolică, reformată, protestantă, jidovească și așa mai departe).

Din lumea largă.

Alegerile generale din Iugoslavia s'au sfârșit.

La putere au ajuns partidul radical de sub domnia dlui Pasici și cel de sub domnia lui Radici. Partidul comunist și republican a suferit o înfrângere totală, n'a câștigat decât 3 locuri în cameră. Și românii au un deputat, pe când șvabii 6.

Bolșevicii ajută pe germani.

De când francezii au ocupat ținutul Ruhului, germanii fac tot felul de răcoale acolo, dară zădarnic, soldații francezi sunt foarte treji și-i descoperă numai decât Cancelarul Germaniei Dr. Cuno a declarat, că Germania nu-și schimbă politica sa și se va opune ocupației franceze cu toate puterile sale. Curios e, că până când copiii bolșevicilor din Rusia mor de foame cu sutele de mii, bolșevicii trimț sute de vagoane de grâu în Germania, pentru ca să scape de perire pe nemți. Se vede deci, că tot este o legătură de mare prietinie între Germania și Bolșevicia.

Schimbare de domnie în Bolșevicia.

Multe svonuri despre boala cea grea a lui Lenin s'au adeverit în sfârșit. Fapt e, că Lenin este greu bolnav, altfel nu s'ar fi retras din viața publică. Cele din urmă știri date în vileag de însiși doctorii, cari îl îngrijesc, spun, că Lenin nu-și mai poate ridica mâna și piciorul drept.

Astfel stând lucrurile bolșevicii s'au văzut siliți să-și aleagă în locul lui Lenin alți poruncitori. După un sfat îndelungat ei au ales trei bărbați, cari vor avea să conducă politica Rusiei sovietice. Acești bărbați sunt: *Rykoff*, *Kamenoff* și *Stalin*, toți trei prietini de cruce ai lui Lenin. Ei vor avea puteri depline și după știrile mai nouă, vor declara starea de asediu, altfel nesimțindu-se în stare să stea la putere.

Fericirea Poloniei.

Polonia este un stat reînflințat după marele războiu, care a avut încă de luptat, să credem, că pentru cea din urmă dată, cu Rusia la 1920, războiu, din care Rusia sovietică a ieșit bătută. În 1921 s'a încheiat pacea dintre Rusia și Polonia la Riga, o pace, care însă n'a fost încă definitivă, pentru că soarta Wilnei și a Galiciiei orientale a rămas nehotărâtă.

La 13 Martie a acestui an conferința ambasadurilor dela Paris, fiind de față împunerniciții tuturor puterilor aliate, a scris un protocol, care recunoaște dreptul de proprietate a Poloniei asupra ținutului Wilnei și a Galiciiei orientale.

Astfel prietina noastră Polonia a ajuns să-și vadă în sfârșit cu ochii vechiul vis și astfel de aci înainte va urma să se întărească și în lăuntru.

Bolșevicii și biserica.

Cel dintâi lucru al bolșevicilor după ce au ajuns la putere a fost, să-și bată joc de biserică. Poporul rusesc, după cum au văzut toți prizonierii noștri din Rusia, este adânc religios. Bisericile lor au fost nu numai pompoase, dar și pline de credincioși. Fiindcă însă poporul acesta ținea la țarul, s'au apucat să-l desbare de iubirea față de țar și de ordine, răpindu-i cea mai mare bogăție, credința.

Întâi au început cu despoierea bisericilor. Și fiindcă preoțimea, în frunte cu vlădicii, s'au opus, i-au aruncat în temnițe și i-au judecat ori la moarte ori apoi la muncă silnică pe viață. Văzând că poporul tot ține încă la biserică, au început să-și bată joc fâțiș de credință. Astfel la Crăciunul trecut, chiar în ziua întâie a sărbătorilor, când bisericile erau pline de credincioși, bolșevicii din Moscova și din celelalte orașe mari au eșit pe străzi cu muzici militare și și-au bătut joc de Dumnezeu, de Domnul nostru Isus Hristos și de Preacurata Vergură Maria. Un țigan bătrân era Dumnezeu, un copilăș de țigan era Hristos, pe care-l purta în brațe cea mai mare curvă a orașului. Toți aceștia ședeau într'un car mare, iară înainte mergea muzica militară și mulțimea de bolșevici plățiți.

Cu toate acestea batjocuri poporul rusesc a ascultat chemarea clopotelor și a umplut bisericile mai tare decât altădată.

Pe Paști au de gând să-și bată joc și mai amar, de astădată de răstignirea Domnului.

Oricare cetitor poate să vadă din cele descrise de noi, și luate din gazetele mari ale lumii, că Dumnezeu nu-i mai poate răbda mult pe acești ticăloși și că vor cădea și ei cum au căzut pe vremuri revoluționarii francezi și bolșevicii unguri. Intr'adevăr „Doamne iartă-le lor, că nu știu ce fac!“

Grăunțe sufletești.

Săptămâna patimilor.

Suntem la sfârșitul postului. Creștinii buni au postit în vremea aceasta nu trupește ci și sufletește, pregătindu-se pe sfânta și marea zi a Paștilor. Urmează a doua săptămână ce urmează, a patimilor, desăvârșească și mai mult și să se curățească și de rămășițele păcatelor. Și aceasta vor putea face mai ușor, dacă se vor gândi la patimile Domnului.

Înainte de toate trebuie să luăm în cotință, că Domnul nostru Isus Hristos a simțit pentru noi și pentru păcatele noastre încă ee patimă! A fost răstignit pe lemnul crucii, care era moartea cea mai de ocară jidovi, cum erau la noi până acuma fură. Un mare scriitor roman, Cicero, spune, răstignirea era pe atunci cea mai rușinoasă, dar totdeodată și cea mai înfricoșată pedeapsă moarte. Cu această moarte se pedepseau cei mai mari făcători de rele. De aceea și sfântul Pavel: „Iară noi propovăduim pe Hristos cel răstignit, jidovilor adecă sminteală, iară păgânurilor nebulie“ (I. Cor. 1, 23). — Astăzi creștinii împodobește nu numai altarele și turnurile bisericilor ci și coroanele regilor și piepturile oamenilor de seamă.

Lemnul a adus păcatul cel dintâi în lume, pe lemnul crucii s'a făcut mântuirea de păcat. De unde s'a iscat moartea, a răsărit și viața. Domnul Hristos și-a plecat capul pe lemnul crucii pentru ca să ne sărute; și-a întins brațele pentru ca să ne iubească; și-a întins brațele pentru ca să ne îmbrățișeze; și-a deschis gura pentru ca să ne iubească. Mai mulți sfinți, în frunte cu sfântul Ambrozic și cu sfântul Ieronim, susțin, că Adam a fost îngropat în acelaș munte pe care a fost răstignit Domnul. De aceea se și numește acest munte al creștinilor și tot de aceea se și închipuiește înălțarea cu un cap de mort sub cruce.

La moartea Domnului a fost o mare tuncime de soare, care a ținut trei zile. Cât a suferit Domnul pe lemn, pentru că se n'a putut suferi rușinea făcătorului său, cum spune sfântul Ioan Gură de Aur, în altă parte pentru ca să arete că s'a stins lumina lumii.

La moartea Domnului pământul și trământul s'au despiciat, catapite bisericile în două s'a rupt și multe trupuri ale morților au înviat, arătându-se în Ierusalim. — Aceasta a fost cea mai mare dovadă că Dumnezeu era cel ce a murit, cum a recunoscut și sutașul zicând: „Cu adevărat fiul lui Dumnezeu era acesta“.

Pe cruce Domnul a spus șapte vorburi: 1) „Părinte, iartă-le lor“, 2) „Astăzi vei fi cu mine în rai“, 3) „Iată mamă-ta“, 4) „Dumnezeule căci m'ai lăsat“. Cuvintele acestea au fost rostite Domnul din desnădejde, Doamne fiind răstignit pentru că așa se începe psalmul 21, în care se profetesc patimile Domnului. Prin aceste cuvinte Domnul a vrut să arete, că la El Dumnezeu are aceste cuvinte și prin urmare El este Mesia cel făgăduit de proroci. 5) „Mi-e sete“. 6) „S'a sfârșit“. 7) „Părinte, în mâinile tale dau sufletul“. — Prin cuvintele din urmă Domnul și-a arete, cu voce tare, Domnul să arete, că moare de bună voie, pentru că avea destulă putere ca să trăiască, altfel ar fi strigat.

Pe cruce Domnul n'a suferit numai pentru noi și pentru păcatele noastre, ne-a și predicat: Ne-a învățat la iubirea unii cu alții, rugându-se pentru dușmanii și pentru cei care-l răbdau (a suferit ca un răbdător, la milostenia, bunătatea, dreptatea și atotputința lui Dumnezeu, la nemurirea

ȘTIRI

Răvașul săptămânii.

Zilele	Calendarul		Sfinții a căror pomenire se face
	nou	vechiu	
Dum.	1 April	19	Martirii Chrisant și Daria
Luni	2	20	Păr. uciși în mănăstirea sf. Sava
Marti	3	21	Păr. Iacob Mărturisitorul
Miercuri	4	22	Martirul Vasile
Joi	5	23	Mart. Nicon (Denie)
Vineri	6	24	Vin. pat. Păr. Zaharie, (Denie)
Sâmbătă	7	25	(†) <i>Bunavestire, Sâmbăta mare.</i>

În Dumineca Florilor sau a Stălparilor *la utrenie* se cântă toate ale sărbătorii din Strastnic. Tot asemenea și *la liturgie*. Cade-se a ști, că sfințirea sălcilor (mățășoarelor) se face îndată după evangelia dela utrenie.

Târgurile. 1 Basna, Gherteniș (jud. Timiș), Marcod, Ocna băi. Petriș (jud. Bistrița-Năsăud). 2 Bozovici, Cernetul de jos, Olpret. 3 Avrig. 4 Cojocna, Eted, Poiana sărată. 5 Ardihat. Vorumloc. 6 Beclean, Ghiocșiș, Hida, Iliia, Ocele Murășului (jud. Alba-inf.). Viștea de jos. 7 Hășmașul Lăpușului, Lăpușul românesc.

— **M. Sa Regina la Belgrad.** M. Sa Regina României Maria a sosit zilele trecute la Belgrad. La gară a fost primită de regele și regina Iugoslaviei, de întreagă curtea regescă și de ministrul României la Belgrad.

— **Nouă milioane în aur** a primit statul nostru dela banca națională germană din Berlin. Acești bani au fost luați de germani în vremea ocupației și pe baza lor au făcut ei banii cei dela Banca Generală.

— **Un sat fără jidani** este comuna Spini din Târnava mică. Nu mi-a venit să cred, până n'am văzut. Și oamenii sunt foarte sănătoși, teferi și muscitori, iar cu banii ce i-ar fi dat crășmarului jidan și-au cumpărat un clopot la biserică.

— **Leul scade — leva crește.** Ți-se umple inima de durere când citești, că leul nostru scade într'una, a ajuns iarăși la 7 bani francezi, pe când leva bulgară se tot ridică. Că cine e de vină, nu se poate ști cu siguranță, dar nerânduelile din țară hotărât, că numai ridică nu pot leul nostru. Bulgaria bătută și ciuntită de două ori după o altă, la 1913 și 1918, are bani mai scumpi decât România biruitoare și mărită de două ori după o altă, la 1913 și 1918. Adevărată rușine!

— **Iarăși spionaj și atentate unguerești.** La Arad poliția a descoperit o bandă de spioni unguri, cari aveau de gând să producă mai multe atentate împotriva statului. Conducătorul lor este un anumit Mike Săndor. Complotiștii au agenți plătiți în Timișoara, Lugoj, Craiova, București, Cluj și Constanța.

Și după toate acestea totuși se mai miră ungerii, că noi nu mai putem avea încredere în ei.

— **Trei episcopii nouă.** Guvernul a întemiat trei nouă episcopii la Constanța, Bălți și Cetatea Albă. Episcopia din Chișinău a ridicat-o la vrednicia de mitropolie a Basarabiei, supunându-i pe cea din Bălți și Cetatea-Albă. Bine înțeles, toate acestea trei episcopii sunt greco-orientale, dimpreună cu cea din Cluj și Oradea-Mare. Greco-catolicii de mult cer și ei una la Cluj ori, la Baia-Mare și la București, dorința lor însă n'au implinit. Greco-orientalii și-au ridicat de când e România-Mare cinci episcopii, greco-catolicii nici una.

— **Moartea învățatului profesor de universitate Dr. Dimitrie Onciul dela București.** Marti a murit la București profesorul Onciul, președintele Academiei Române, președintele comisunii monumentelor istorice

și directorul arhivelor statului. Răposatul a fost o fală a științei române, a scris mai multe cărți de istorie și a fost unul dintre aceia, cari au susținut, că noi românii am primit creștinismul dela strămoșii noștri romani, și numai după aceea, venind în legătură cu poporul grecesc și bulgar, am trecut la forma grecească a creștinismului.

Guvernul i-a făcut îngropăciunea pe cheltuelile statului, înmormântându-l la Cernăuți, de unde își avea obârșia. Facă-i Domnul parte cu dreptii.

† **Dr. Aurel Nilvan.** La încheierea gazetei aflăm, că Duminecă noaptea a murit în clinica din Cluj, în urma unei operațiuni, avocatul din Șomcuta-mare Dr. Aurel Nilvan, un voinic luptător național din Ardeal și fruntaș al partidului național, membru al comitetului de o sută. În mormântarea i-s'a făcut Marti la Șomcuta-mare. Fic-i țărâna ușoară!

— **Un mare pungaș prins la Copșa mică.** Poliția din Sighișoara a pus mâna în gara Copșa mică pe vestitul pungaș Constantin Laucereanu zis și Lăncerescu, care este și dezertor militar și a mai fost condamnat la 15 ani temniță, dar a fugit. A încercat să fugă și din temnița din Sighișoara, dar a fost prins, sărind din etaj, și pus la bună pază.

— **Femeie moartă din beție.** Femeia Estira Farkas din Soyata bând două zile în șir prin mai multe crășme, în cea din urmă a căzut moartă pe loc în crășma lui Márton Domokos.

— **S'a ridicat taxa pentru țidulele de vite.** Dl ministru de interne a dat o ordonanță, în urma căreia taxele pentru țidulele de vite se ridică precum urmează: O țidulă costă 2 Lei 50 bani, transcrierea 1 Leu, iară înnoirea 80 bani. Aceste taxe sunt ale celor ce fac țidulele.

— **Producțiunea elevilor școlii primare de stat din Blaj.** Duminecă în 25 Martie în sala de gimnastică a liceului de băieți am avut prilejul să ne bucurăm de o binereșită producțiune a elevilor dela școala primară din Blaj. S'a jucat „Florile”, o scurtă piesă teatrală de Constanța Hodoș, s'au declamat câteva viersuri, s'a cântat „Du-te iarnă” de Kiriac și „Sub dealul înverzit, de Angé, în 2 voci, și s'a jucat „Bătrânul la horă” de Petre Dulfu. Toate au reușit peste așteptare. Laudă se cuvine harnicilor învățători, în frunte cu directorul, și mai cu samă doamnei învățătoare Rațiu, care i-a învățat pe copii să cânte așa de frumos. Cele bune înainte!

— **Ce scriu străinii despre noi.** Un ziar din Viena scrie, că cu prilejul desbatelor parlamentare asupra constituției publicul din loji s'a amestecat între deputați și că au rămas 30 de deputați greu răniți. Se vede, că guvernul nu se îngrijește să informeze străinătatea și-i lasă pe jidani să scrie despre țara noastră ce vreau.

— **Unde-i argintul și aurul nostru.** La gara Episcopia Bihorului poliția a pus mâna pe ceasornicarul Gruber Săndor, care e pe cale să ducă în Ungaria 785 arginți, 4 bani de aur de câte 100 cor., 33 pietri scumpe, 9 grame platină, 568 grame aur și 200 grame argint. L'au pus la răcoare.

† **Amalia Papiu n. Manfi,** soția vestitului nostru profesor de cant Aron Papiu, a adormit în Domnul Marti în 27 Martie în vârstă de 61 de ani. În mormântarea i-s'a făcut Joi după prânz, la orele 2 și jumătate, petrecându-o la groapă tot ce are Blajul mai ales și toți profesorii și școlarii Blajului.

Facă-i Dumnezeu parte cu dreptii, iar pe dulcele cântăreț, baciul Papiu, cunoscut în tot largul Ardealului și iubit de toți cari îl cunosc, bunul Dumnezeu să-i mângăie.

ni, la judecata din urmă și la învierea morților. — Și biserica ne învață în Vinerea Mare să ajunăm, omorându-ne poftele trupului în a când Domnul a lăsat să i-se omoare pul; nu se trag clopotele, pentru că și Domnul amuțit în ziua aceea; preoții îmbracă în biceică haine de jale; liturgie nu se slujește, pentru că bucuria liturgiei nu se unește cu cea morții Domnului.

În Vinerea Mare sara pe Domnul l'au copleșit de pe cruce și l'au îngropat într'un mormânt nou de stâncă, iară în Sâmbăta Paștilor, a mai mare sărbătoare a jidovilor, Domnul s'odihnit în mormânt.

Cuvine-se deci, ca-n aceste zile, să mergem toții la biserică și să ascultăm cu toată atenția și cucernicia preafrumoasele cetiri și psalme și să ne gândim, că toate acestea le-a făcut Domnul, de bună voie, pentru noi, pentru că să ne scape din blăstămul lui Adam, să răscumpere din păcat și să ne deschidă porțile cele ferecate ale raiului. Iar dacă ne-am gândi cum se cade la chinurile Domnului, a răsuțării, că am mai lăsa din cele păcate.

De prin sate.

Sfințire de clopot în comuna Spini.

Duminecă în 25 Martie s'a făcut la Spini, din Târnava mică, sfințirea clopotului, pe care l'au cumpărat credincioșii de acolo cu 16 mii lei. Cu acest prilej Spinenii au făcut o zi frumoasă sărbătoare, chemând dela Blaj pe doi domni profesori: pe directorul liceului de băieți Traian German și pe profesorii Valeriu și Iuliu Maior.

Sfințirea clopotului au săvârșit-o acești profesori în frunte cu vrednicul și cinstitul preot al satului, Păr. Costea. După sfințirea a sosit profesorul Iuliu Maior, arătând, care este menirea clopotelor și ce vrednici oameni sunt Spinenii, cari în curs de 50 de ani, de când sașii din Șona i-au scos afară din satul nostru numai că și-au făcut un sat frumos, dar au ridicat și o biserică și școală frumoasă, și au trecut și-au sfințit biserică prin Mitropolia dela Blaj, iar anul acesta au cumpărat și un clopot de 205 kilograme. Frumos a declamat apoi elevul Vasile Gheorghe din clasa a opta, fiu al comunei, poezia ocazională: Paul de Șona de Gheorghe Coșbuc.

Vecernia a slujit-o dl director Traian German, iar la sfârșit a ținut o frumoasă cuvântare, arătând, că suferințele din viața această ne trimise de Dumnezeu asupra noastră pentru că să ne încerce tăria și pentru ca plata noastră mai multă să fie în ceriuri. În legătură cu aceasta a mai aratat, că tare rău păcătuesc cei care susțin, că sub unguri a fost mai bine decât acuma. Sunt ele nu-i vorbă și astăzi mici cazuri, dar acestea nici asămăna nu se pot face de mai înainte. Suntem casă nouă încă până se pune în rând o gospodarie nouă, avem multe năcazuri, dar în schimb lucrăm cu drag, pentru că știm, că a noastră este casa și nu a altă.

Oamenii au ascultat cu mare plăcere cuvântările și bine știm, că nu se vor răbda, până vor face la anul iarăși vre-o înnoire. Oamenii harnici dela fire, având în frunte un preot cinstit și cinstit de toată lumea, nu pot să nu facă în fiecare an câte ceva pentru ridicarea școlii și a școlii. Și noi dorim, ca Dumnezeu să ne ajute.

— **Trăznit în Martie.** În săptămânile trecute au fost mari furturi și puvoaie în țara noastră. Furtunile au fost însoțite de tunete și ger. Un trăznit a căzut în casa locnitorului Constantin Georgescu din Turburea, din jur de satul Târgu Jiu.

— **Banii rușești.** Toată lumea știe, că în Rusia banii nu mai au nici o valoare. Chiar de aceea rușii au hotărât să facă o mare schimbare: au tăiat adecă nulele de după numărul cei lungi, și astăzi un milion de ruble este iarăși numai o rublă. În forma această cred rușii, că vor ajunge ca banii lor să aibă iarăși preț. Și ni-se pare, că în privința aceasta rușii au lucrat cuminte. N'ar fi oare mai bine să se tragă și la noi peste nulele cele multe și-n loc de 100 să scriem și zicem un leu, căci cam acolo am ajuns și noi în vremea din urmă.

— **L'a lovit guta de năcaz.** Gloidale István, negustor de bucate din Târgul-Muraș, a cumpărat acum câteva zile dela doi domni din vechiul regat șase vagoane de cucuruz, plătindu-le înainte 220 mii lei. A doua zi negustorul, ducându-se la gară cu hârtiile și cheile pe cari i-le-au predat, a găsit că scrisorile erau false și erau de pe două vagoane cu munițiuni ce se aflau în gară. Văzându-se înșelat atât de amar, negustorul a fost lovit de gută și a murit pe loc.

— **Și-a mâncat drăguța.** La Berlin în capitala Germaniei curge acum un proces, ca și care mai rar. E vorba de condamnarea unui anumit Obendorf, care și-a omorât drăguța cu un cuiș scos din perețele din bucătărie, apoi s'a culcat și a dormit liniștit până dimineța, el în pat, iară drăguța-sa, moartă, pe podele. Dimineța s'a sculat, s'a îmbrăcat, a luat trupul mort, l'a urcat în pod, i-a tras pielea, a desfăcut carnea de pe oase, a băgat-o în mașină tăindu-o mărunt, a sărat-o apoi, a fript-o în unsoare și a mâncat-o cu cea mai mare poftă. La întrebarea judecătorilor, că pentru ce a făcut-o aceasta, a răspuns, că nici el nu știe pentru ce, așa i-a venit. Bine înțeles, că l'au judecat la moarte, mirându-se toată lumea, cum poate să ajungă un om la așa o decădere grozavă.

De-ale economiei.

Două mari izvoare de câștig: pomăritul și legumăritul.

Ne tot plângem, că banii noștri se prea ieftinesc și că toate mărfurile noastre se tot scumpesc din zi în zi. Și e adevărat, trist și adevărat. Dar oare folosim noi toate mijloacele de îndreptare, de îmbogățire? Punem-ne noi pe lucru cu toate puterile și cu toate mijloacele noastre?

Am fost arătat în anul trecut, pe vremea asta, cum și-se rupe inima de durere, când vezi aici în Blaj, că țărani noștri cumpără tot felul de legume și de poame din piață, când le-ar putea produce, foarte ușor, ei înșiși. Și asta așa este aproape pretutindeni.

Ei bine, pentru ce nu ne punem pe lucru, pentru ce nu ne facem noi înșine grădini cu pomi și cu legume? Pomăritul nu umblă cu oboască mare. N'avem decât să ne altuim câțiva pomi, ori să-i cumpărăm dela alții, să ni-i așezăm în grădină, să-i curățim de omizi primăvara, toamna să ni-i vâruim și gunoim și vom avea poame nu numai de mâncare destule ci chiar și de vânzare.

Tot asemenea stăm și cu legumăritul. Să ne săpăm grădina, să n-o lăsam să se-umple de cucute, brusture și polomida, să ne facem câteva straturi, să sămănăm ceapă, usturoi, morcovi, pătrânjei, varză și alte legume și nu numai că ne rămân banii, dar mai și câștigăm câțiva. Pentru ce nu ne punem deci pe lucru?

Pe Câmpie bunăoară pentru ce nu ne punem

vii, cari aduc un folos foarte mare? Pentru ce nu înaintăm și noi? Pentru ce nu ne trimitem ca sașii cel puțin pe câte un băiat, an de an, la școlile de agronomie, ca să învețe, cum se cultivă mai bine pământul?

Vedeți, până nu ni-se vor deschide și nouă ochii și nu vom face tot ce ne stă în putință, ca să nu cheltuim nici un leu pe lucruri de cari ne putem și lipsi, banii noștri nu se vor ridica și scumpetea va ținea mai departe. În mâna noastră stă fericirea țării, noi suntem talpa țării. Să lucrăm din greu și vom ajunge la bunăstare!

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Cine știe ceva despre *Sălăjian Toader* din Ercea, care a plecat la război în anul 1914 ca soldat în Reg 62 de inf Comp. 9 și care din Septembrie 1914 n'a mai dat semn de viață, să binevoiască a înștiința pe soția lui *Mărginean Sofia* în Ercea, p. u. Reghinul-săsesc, jud. Mureș Turda. (17 1-2.)

De vânzare. Se află 2 tauri de bivoli de câte 2 ani la economul **Simion Bărbat din Pănade** p. Blaj, (24) 1-3 județul Târnava mică.

Banca generală de asigurare
TRANSSYLVANIA
soc. pe acții în Sibiu. Societatea cea mai veche a României-Mari. Primește asigurări contra
DAUNELOR DE INCENDIU în fabrici, edificii, mărfuri și mobile cum și
ASIGURĂRI PE VIAȚĂ de rente viagere, pensuni, pentru studii, copii și zestre cum și contra grindinei, accidentelor, răspunderii civile, furtului și spargerii.
(23) 1-3
Agentură pentru Blaj și jur Domnul Ioan Brânzeu, Strada Simion Bărnăușu Nr. —

„PATRIA“

banca pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijloacește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne „**PLUGARUL**“, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și măsurari, lemn de foc, pari de vie. Fabrica sa „**VULCANUL**“ produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa „**CONSUM**“ vinde toate negoatele pentru trebunțele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică
„**PATRIA**“
Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:
„**PATRIA**“, **BLAJ.**

(10) 11-52.

Aviz.

Gunoiți-vă pământurile gunoii măiestrit (calciu-nitro) dela

NITROGEN

Societate anonimă pentru grășăminte chimice,
DICIOSĂNMARTIN

(22) 2-4

Vite de vie

Nimenea să nu cumpere Vite cu rădăcină de 1 și 2 ani până cerceta pepiniera noastră sau vite pozitate la **Ioan Pușcaș** fost arenda Blaj.

Cercetați și vă ve-ți convinge!

Frații Butar
pepinieră de vite
Ghioroc
podgoria Arad

(21) 3-4

Alexandru Sărătea

tâmplar în Blaj
Strada Mitropolitul Vancea

Primește tot felul de lucrări fine, mobile, din lemnul cel mai bun mahagon, palisandru etc.

Pregătește în timp foarte scurt uscare ferești pentru case țărănești și lucrări de măsur.

Primește mobile vechi pentru cură

Lucru bun, frumos, trainic, preț ieftine.

(15) 5-